

A városfejlesztés módjai a világban

– esetmódszer szöveg- és képfeldolgozással –
(10. osztály)

Készítette: Horváth Ádám (II. éves földrajz szakos MA hallgató)

A FELADAT ALAPJA	
Eset:	A Bécs mellett újonnan épülő Aspern városrész krónikája
Probléma:	A városfejlesztés egy konkrét példája a világban
Helye a tananyagban:	10. évfolyam – VI. fejezet – Fenntarthatóság → Óriásira duzzadó városok ¹
Módszer:	Esetelemzés szöveg- és képfeldolgozással

1. Előkészítés – 10 perc

- Az előző órán tárgyalt anyag felelevenítése
 - Tárgyalandó kérdéskörök
 - A városokhoz kötődő alapvető ellentmondás
 - A Föld felszínének 2%-át foglalják el, de az erőforrások ¼ részét fogyasztják
 - A nagyvárosok alapvető problémái
 - Területi, népességbeli növekedés
 - Nő a lakó- és munkahely közötti távolság
 - Légszennyezés
 - Zajszennyezés
 - Lakhatási problémák
 - Hibás, elhanyagolt várostervezés
A múltban elkövetett hibák hatásai
 - Infrastrukturális problémák

3.11. ábra. Az óriásira duzzadó nagyvárosok kialakulásának okai és problémái

- A tankönyv 245. oldalán található 3.11-es ábra felelevenítése

¹ Arday I. – Dr. Kőszegi M. – Sáriné – Ütőné: Földrajz 10. (Kísérleti tankönyv), Bp., OFI, 2016

2. Az eset megismerése – 10 perc az olvasás + 5 perc a kérdések megbeszélése → 15 perc

- Az osztályban mindenki megkapja a következő szöveget
http://index.hu/tech/2016/10/31/beecs_mellett_epul_a_jovo_varosa/
- A szövegben rejlő fő probléma feltárásához szükséges bevezetés gyanánt az itt található, a szöveghez kapcsolódó kérdéseket közösen válaszoljuk meg.
 - Nézz utána telefonod segítségével, hogy a cikkben emlegetett *Aspern* városrész Bécsen belül hol helyezkedik el! (A város melyik részén?)
 - Megoldás: Bécs keleti részén → Egy diák ezt megmutatja a kivetített térképen.
 - Mi a fő célja az új városrész létesítésének? Fogalmazd meg egy mondatban!
 - Megoldás: olyan városi környezet kialakítása, amely élhető, szerethető, emellett pedig élen jár az energiatakarékosság színterén, tehát a város biztosítja az üzemeléséhez szükséges energiát.
 - Az új városrész létesítése zöldmezős vagy barnamezős beruházásnak minősül-e?²
Válaszodat indokold meg!
 - Megoldás: barnamezősnek, mert a területen már volt korábban ipari létesítmény (repülőtér).
 - Ki költözhet be az új városrész lakásaiba?
 - Megoldás: Gyakorlatilag bárki, hiszen vannak megvehető, illetve csupán csak bérelhető lakások is. Emellett a lakások mérete is igen változatos.

3. A probléma feltárása – 20 perc (5 perc az előnyök kikeresése a szövegből, 15 perc a plakát elkészítése)

- A tanulók 4-5 fős csoportokba rendeződnek, és a szöveget újra olvasva, közös erővel igyekeznek választ keresni az alábbi kérdésre: (Fontos felhívni a figyelmüket, hogy a szöveg közé ékelődő képeket is felhasználhatják információszerzésre!)
- Melyek azok az újítások, amelyek élhetőbbé teszik ezt a városrészt, egy hagyományos, átlagos városrésznél?
 - Lehetséges megoldások:
 - Különböző nagyságú lakások egy épületben (igényre szabható → akár egy család vagy egy pár részére)
 - Különböző társadalmi helyzetű lakók együttélése → integráció → valószínűleg az új városnak nem lesznek kiemelkedően gazdag vagy nyomor részei
 - Gyors közlekedési kapcsolat a városközponttal
 - A biciklis közlekedés támogatása → az autós közlekedés szinte teljes kizárása (a zaj- és porszenyezés csökkenése) → ugyanakkor közösségi garázsok, ahol az autók biztonságosan leparkolhatók
 - Közösségi terek (ide vehető a mesterséges tó partja is), játszóterek nagy száma
 - Közösségi autók használata
 - Az energia előállítás → nem szorul rá más külső energiaforrásokra
- Miután a csoportok megtalálták az újonnan kialakított városrész előnyeit, következő feladatuk, hogy ezek közül kettőt-hármat (amely számukra a legfontosabbnak tűnik →

² Kérdezési szempontból ez a kérdés nem helyes, hiszen eldöntendő, de véleményem szerint, mivel a válasz megindoklása is a feladathoz tartozik, így belefér ebben a formában.

amely rávenné őket, hogy lakást vegyenek az új városrészben) próbáljanak bemutatni egy a városrészt hirdető plakáton! (A plakáton lehetnek kisebb rajzok, az egyes előnyöket külön-külön felsorolva, vagy egy nagy látkép, madártávlat szerű ábrázolás → ez teljesen a diákokra van bízva.) Ihlet gyanánt természetesen a szöveg közé ékelődő képek használhatóak!)

4. Tanulságok, következtetések megfogalmazása – 40 perc (a bemutatókra csoportonként kb. 2-3 perc)

- A plakátok elkészítése után mindegyik csoport bemutatja a saját alkotását, röviden elmondja, miért ezeket az előnyöket választották.
- Összegezzük a talált előnyöket, egy véleményvonal segítségével kiválasztjuk, hogy melyik előny jelenti a legtöbbet a gyerekek számára. Melyik az a tulajdonsága az újvárosrésznek, ami a leginkább meggyőzné őket arról, hogy odaköltözzenek?
- Annak megvitatása, hogy: az új városrészben bevezetett újítások használhatóak lennének-e más nagyvárosok esetében? (Példának okáért Budapesten)

5. Értékelés – 5 perc

- A csoportok munkáinak egyenkénti értékelése
- Javasolt szempontok a tanári értékeléshez
 - A plakát ötletessége, kreativitása
 - A plakátra felkerült elemek magyarázatának logikussága
 - A tanulók együttműködésének minősége
 - Az előzetesen megbeszéltek vagy a korábban tanultak, bevonásának megvalósulása

Megjegyzés

Mint az a fentebbi időkeretekből is látható, én erre a kérdéskörre egy dupla órát szánnék. Ily módon elkerülhető a sietség, és mindenről lehetőségnyílik érdemben beszélni.

A feladat elkészítése során használt források

- Arday István – Dr. Kőszegi Margit – Sáriné Dr. Gál Erzsébet – Ütőné Dr. Visi Judit: Földrajz 10. (Kísérleti tankönyv), Bp., OFI, 2016
- Makádi Mariann – Farkas Bertalan Péter – Horváth Gergely: Tanulási-tanítási technikák a földrajztanításban. 2013. 6. fejezet
(<http://geogo.elte.hu/segedanyagok/tankonyvek/47-tanulasi-tanitasi-technikak-a-foldrajzitanitasban>)
- Az www.index.hu hivatkozott cikke